

ยุทธศาสตร์ที่ ๔

การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา
ระดับอาชีวศึกษา และการฝึกอาชีพ
ให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน
ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระดับอาชีวศึกษา และการฝึกอาชีพให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

การจัดตั้งศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน

สำนักงาน กศน. มีนโยบายในการจัดตั้งศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนในทุกอำเภออย่างน้อยอำเภอละ 2 แห่ง เพื่อเป็นศูนย์กลางในการฝึก พัฒนา สาธิต และสร้างอาชีพของผู้เรียนและชุมชน รวมทั้งเป็นที่จัดเก็บ แสดง จำหน่าย และกระจายสินค้าและบริการของชุมชนอย่างเป็นระบบครบวงจร โดยดำเนินการสำรวจและ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับความต้องการด้านการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำของประชาชน ความต้องการ ด้านแรงงาน สินค้า และบริการ รวมทั้งศักยภาพของแต่ละพื้นที่ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของ ทรัพยากรธรรมชาติ ลักษณะภูมิอากาศ ภูมิประเทศและทำเลที่ตั้ง ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิต และ ทรัพยากรมนุษย์ เพื่อนำมากำหนดหลักสูตรอาชีพตาม 5 กลุ่มอาชีพหลัก ได้แก่ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม ความคิดสร้างสรรค์ และบริหารจัดการและบริการ โดยมุ่งหวังให้เป็นการจัดการศึกษาอาชีพแนวใหม่ ที่สามารถสร้างอาชีพหลักที่มั่นคงให้กับผู้เรียน สามารถสร้างรายได้ได้จริงทั้งในระหว่างเรียนและสำเร็จ การศึกษาไปแล้ว รวมทั้งสามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับอาชีพ เพื่อพัฒนาให้ เป็นผู้ประกอบการที่มีความสามารถเชิงการแข่งขันอย่างยั่งยืน

ศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ธาดาธำรงเวช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

เป็นประธานพิธีเปิดโครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน (OTOP Mini MBA)

เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2555 ณ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุม อิมแพ็ค เมืองทองธานี

โดยมีคณะกรรมการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ผู้บริหารส่วนกลาง ผู้บริหารสำนักงาน กศน.จังหวัด/กทม.

ผู้บริหารสถานศึกษาขึ้นตรง ผู้บริหาร กศน.อำเภอ/เขต หัวหน้า กศน.ตำบล ครูอาสาสมัคร กศน. ครู ตรีช.

และผู้เกี่ยวข้อง เข้าร่วมกว่า 10,000 คน

โครงการส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำ กับเด็กลีลาณกิจกรรมลงสู่พื้นที่ ภายใต้โครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน

สำนักงาน กศน. ได้ดำเนินการจัดให้มีโครงการส่งเสริมจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำ ซึ่งมีการขับเคลื่อนลงสู่พื้นที่ภายใต้โครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน โดยใช้สถานศึกษา กศน. และ กศน.ตำบลหรือแขวง เป็นฐานการจัดกิจกรรมให้แก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่บริการ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพให้แก่ประชาชนที่ไม่มีอาชีพให้มีทักษะอาชีพ มีรายได้ มีงานทำ ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาอาชีพเดิมของประชาชนให้มีความมั่นคง ยั่งยืนและสามารถพัฒนาต่อยอด สร้างมูลค่าเพิ่ม สามารถจำหน่ายในท้องตลาดได้ ผู้เรียนได้มีทักษะของการเป็นผู้ประกอบการจากการเรียนรู้และการฝึกปฏิบัติงานจริง รวมทั้งสามารถนำความรู้และประสบการณ์ในการเรียนรู้อาชีพไปใช้เทียบระดับการศึกษาและเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เข้าสู่หลักสูตร กศน. ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ต่อไป กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย 1) ประชาชนนอกระบบที่ว่างงานและต้องการสู่อชีพใหม่ 2) ประชาชนที่มีอาชีพอยู่แล้วและต้องการต่อยอดอาชีพเดิม และ 3) ประชาชนทั่วไปที่ต้องการมีอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ รวมจำนวน 345,000 คน

วิธีการดำเนินงาน

- ◆ การจัดตั้งศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนระดับจังหวัด/กทม. เพื่อเป็นศูนย์กลางในการจัดแสดงผลงาน/สาธิตและจำหน่ายผลผลิตที่เกิดจากผู้เรียนที่ผ่านการสอน/อบรม
- ◆ การจัดตั้งศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนระดับอำเภอ/เขต เพื่อเป็นศูนย์กลางการจัดแสดงผลงานสาธิต ฝึกอบรมและจำหน่ายผลผลิตของผู้เรียนภายในอำเภอ/เขต
- ◆ ภารกิจของศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน เป็นศูนย์แนะแนวอาชีพของชุมชน, เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และการฝึกปฏิบัติของผู้เรียนและประชาชนที่สนใจในการประกอบอาชีพ และเป็นศูนย์กลางแสดงผลงาน และจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของผู้เรียน
- ◆ มีการจัดตั้งคณะกรรมการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน เพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและแนวทางการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการทำงานและมีรายได้ รวมทั้งให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ กำกับ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวง โดยแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้
  - 1) คณะกรรมการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนกระทรวงศึกษาธิการ
  - 2) คณะกรรมการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนจังหวัด/กทม.
  - 3) คณะกรรมการกลั่นกรองแผนงาน/โครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน
  - 4) คณะกรรมการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนอำเภอ/เขต

ผลการดำเนินงาน

- ❖ จัดตั้งคณะกรรมการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนระดับกระทรวงและระดับจังหวัด โดยสำนักงาน กศน.จังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ
- ❖ สำนักงาน กศน. แต่งตั้งคณะกรรมการ 2 คณะ ได้แก่ คณะกรรมการการจัดทำหลักสูตรการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการทำงาน และคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการทำงาน

- ❖ จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อจัดสร้างเครื่องมือประเมินการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำ
- ❖ จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อจัดทำแนวทางการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำ
- ❖ จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำเว็บไซต์เผยแพร่ “อาชีพชุมชน สร้างรายได้” โครงการส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำ
- ❖ จัดพิมพ์เอกสารคู่มือการจัดการศึกษาต่อเนื่อง
- ❖ จัดประชุมคณะกรรมการเพื่อจัดทำแนวทางการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำ
- ❖ จัดประชุมคณะกรรมการจัดทำเว็บไซต์เผยแพร่ “อาชีพชุมชน สร้างรายได้” โครงการส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำ
- ❖ จัดพิมพ์แนวทางการดำเนินโครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน
- ❖ การดำเนินงานของศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้
  - ⊕ ระดับสำนักงาน กศน. มีหน้าที่ ดังนี้
    - ◆ กำหนดนโยบาย จุดเน้น การดำเนินงานของศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน
    - ◆ จัดสรรงบประมาณ สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน
    - ◆ ประสานความร่วมมือการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างหน่วยงานหลักใน

กระทรวงศึกษาธิการ

- ⊕ ระดับสำนักงาน กศน.จังหวัด/กทม. มีหน้าที่ ดังนี้
  - ◆ ประสานการจัดประชุมคณะกรรมการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนจังหวัด/กทม.
  - ◆ จัดประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนจังหวัด/กทม.
  - ◆ แต่งตั้งคณะกรรมการ หรือคณะทำงานเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงาน
  - ◆ วิเคราะห์ศักยภาพและกำหนดทิศทางการดำเนินงานระดับจังหวัด
  - ◆ กลั่นกรองและให้ความเห็นชอบแผนงาน/โครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน
  - ◆ จัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนระดับจังหวัด
  - ◆ ประชาสัมพันธ์กิจกรรมการดำเนินงานของศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน
  - ◆ สนับสนุนงบประมาณในการบริหารจัดการโครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน

อำเภอ/เขต

- ◆ ส่งเสริม ประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน ภาคประชาสังคม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ◆ ส่งเสริมสนับสนุนศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนจังหวัด/อำเภอ ให้เกิดกิจกรรมด้านการแสดงผลงาน เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านอาชีพ และการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผลงานของผู้เรียน
- ◆ กำกับ นิเทศ ติดตาม และประเมินผลโครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน
- ⊕ ระดับสถานศึกษา มีหน้าที่ ดังนี้
  - ◆ สถานศึกษา กศน. สำรวจ วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อค้นหาศักยภาพของกลุ่มเป้าหมาย โดยการจัดเวทีประชาคม ประชุมสัมมนา หรือสภากาแฟ โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น สถานประกอบการ วิสาหกิจชุมชน กลุ่ม OTOP องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

- ◆ วิเคราะห์ข้อมูล/สังเคราะห์ข้อมูล เพื่อจัดทำแผนพัฒนา/แผนปฏิบัติการ
- โครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน
- ◆ เสนอแผนพัฒนา/แผนปฏิบัติงานโครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนต่อ
- คณะกรรมการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนระดับอำเภอและระดับจังหวัด
- ◆ ดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแผนงานโครงการที่ได้รับอนุมัติ
  - ◆ นิเทศ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานของศูนย์ฝึก
- อาชีพชุมชน

- ❖ ประชาชนที่ผ่านการฝึกอบรม จำนวนทั้งสิ้น 391,200 คน จำแนกได้ ดังนี้
- ☞ จำแนกตามกลุ่มเป้าหมาย
- ◆ ประชาชนนอกระบบที่ว่างงานและต้องการเข้าสู่อาชีพใหม่ จำนวน 46,200 คน
  - ◆ ประชาชนที่มีอาชีพอยู่แล้วและต้องการต่อยอดอาชีพเดิม จำนวน 65,000 คน
  - ◆ ประชาชนทั่วไปที่ต้องการมีอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ จำนวน 280,000 คน
- ☞ จำแนกตามหลักสูตร
- ◆ หลักสูตรเกษตรกรรม จำนวน 50,000 คน
  - ◆ หลักสูตรอุตสาหกรรม จำนวน 53,900 คน
  - ◆ หลักสูตรพาณิชยกรรมและการบริการ จำนวน 157,100 คน
  - ◆ หลักสูตรความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 115,000 คน
  - ◆ หลักสูตร OTOP Mini MBA จำนวน 15,200 คน